

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет

Економічні проблеми сталого розвитку

Экономические проблемы устойчивого развития

Economical Problems of Sustainable Development

Матеріали

Всеукраїнської науково-технічної конференції студентів,
аспірантів і молодих учених, присвяченої 80-річчю
від дня народження професора Олега Балацького
(Україна, Суми, 21 – 25 квітня 2017р.)

Суми
Сумський державний університет
2017

ДОСЛІДЖЕННЯ НАСЛІДКІВ ДЕЗІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

*доц. Сабадаш В. В., студент гр. Е-31 Гаврилова В. В.
Сумський державний університет*

29 березня 2017 р. британський уряд офіційно розпочав процес виходу Великої Британії (ВБ) зі складу ЄС, активувавши реалізацію ст. 50 Лісабонської угоди. Відповідно, актуальною проблемою є дослідження можливих наслідків дезінтеграційних процесів у ЄС. Також відкритою залишається проблема невизначеності майбутнього формату політико-економічних відносин Великої Британії та європейської спільноти.

Детальний план виходу країни з ЄС британський істеблішмент має представити світу у травні 2017 р. До того досить складно спрогнозувати, яким буде вектор подальших відносин ЄС і ВБ. Загалом, можливим й найбільш вірогідними є такі варіанти розвитку ситуації. Перший і більш вигідний для ВБ – громадяни країни, як і раніше, будуть мати змогу вільно пересуватися в межах ЄС, тобто, буде укладено угоду, подібну до угоди між Норвегією і Канадою. Однак, можливий варіант (т. зв. «повний розрив»), за якого ВБ буде обмежена у продажах своєї продукції на ринку країн ЄС (принаймні, втратить преференції). У такому випадку ВБ вже не матиме тих торговельних, інвестиційних і фінансових можливостей, що раніше. Проте, реалістичним є й сценарій, що влаштує обидві сторони – дружня угода: ВБ залишиться частиною єдиного ринку, але умови співпраці будуть скориговані (як угода між Норвегією і Канадою).

Стосовно соціально-економічного стану ВБ, то до лютого 2017 р. не спостерігалось суттєвих ознак значного погіршення економічної ситуації, крім того, після референдуму про вихід 23 червня 2016 р. британська економіка демонструвала досить стійкі позиції. Проте сьогодні спостерігається деякий спад у споживчому секторі і секторі послуг. Раніше саме ці два сектори були основними драйверами економічного зростання ВБ. Експерти прогнозують, що у 2017 р. темпи росту економіки ВБ будуть менше, ніж 1,6 % [1]. Якщо економічні показники ВБ покажуть помітний спад, це, без сумніву, вплине на монетарну політику країни. У даний час Банк Англії зайняв вичікувальну позицію й залишив відсоткові ставки незмінними, але майбутнє підвищення відсоткових ставок – у порядку денному банківського сектору.

Зараз одним із основних завдань для ВБ є збереження економічних преференцій, якими країна користувалася, будучи членом ЄС, оскільки близько 56 % британської торгівлі регулювалося детальними правилами ринку ЄС. Таким чином, задля збереження конкурентоспроможності на світовому ринку країні необхідно або знайти альтернативу наявним угодам із

ЄС, або перенаправити значну частину експортних потоків на інші ринки. Тоді цілком можливо, що ВБ буде зацікавлена у співпраці з третіми країнами: США, Канадою, Бразилією, Індією, Китаєм, а також поглибити співпрацю із країнами Співдружності – Австралією, Новою Зеландією. Можемо констатувати: якщо ВБ не вдасться зберегти вигідні комерційні умови співпраці з ЄС, країна стикнеться із проблемою зниження обсягів торгівлі й нові угоди із третіми країнами будуть вкрай необхідні для компенсації втрат. Окрім того, майбутній формат відносин ВБ із європейською спільнотою має вирішальне значення для розвитку міжнародної торгівлі не тільки ВБ, а й самого ЄС. Наприклад, поточні обсяги торгівлі між ЄС та ВБ на цьому ринку молочної продукції оцінюються в 4 млрд євро [2]. ВБ є один із найбільших імпортерів сиру і друга за обсягами імпортер молочної продукції в цілому, запровадження мита (чи інших економічних перешкод) у торгівлі з ВБ завдасть значної шкоди європейському молочному сектору. Цей сектор посідає чільне місце у міжнародній торгівлі – ЄС експортує приблизно 13 % продукції і ця частка постійно зростає. Доступ до ринків, як чинник конкурентності, має вирішальне значення. Вже зараз європейські виробники молочної продукції поступово перенаправляють експортні потоки з британського ринку на ринки Канади, Японії, Мексики задля мінімізації можливих втрат.

Суттєвими будуть і фінансово-інвестиційні наслідки Brexit для економіки ВБ. Інвестиційно-фінансові інституції, розташовані у Лондоні, будуть вимушені перенести свою діяльність на фінансові майданчики Франкфурта й Парижа. Міжнародні компанії, що базуються у ВБ, почнуть масово переїжджати до країн-членів ЄС чи Швейцарії (яка хоча й не є членом ЄС, але економічно інтегрована в європейський простір завдяки багатьом двостороннім угодам, у т. ч. фінансовим). Більшість ТНК або вже розпочали цей процес, або активно розглядають такі варіанти (наприклад, в Англії знаходиться завод компанії «Nissan», більшість їх автомобілів експортується до ЄС і компанія не сплачує податок на імпорт у розмірі 8 %. З виходом ВБ з ЄС «Nissan» й інші компанії або залишать країну, або мають виконувати вимоги, норми й умови нових економічних угод). Умови і форми майбутніх відносин між ЄС і ВБ характеризуються поки значною невизначеністю, тому передбачити, скільки компаній та інституцій залишать країну, дуже складно.

Отже, європейська спільнота має справу із першим прецедентом виходу країни зі складу ЄС, тому провести більш точний аналіз і комплексно оцінити наслідки цього процесу, наразі, досить важко. Зрозуміло одне: Brexit стане, безумовно, каталізатором суттєвих політико-економічних змін як для ЄС, так і для ВБ. Якими будуть їх характер і вплив на країни – позитивними чи негативними – залежить від механізмів і інструментарію, залучених до врегулювання обопільно актуальних і проблемних питань.

Список використаної літератури

1. МВФ ожидает рост мировой экономики в 2017 году. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://hyser.com.ua/economics/155314-155314>. (Актуально на 25.03.2017 р.).

2. Eurolait fears UK and Irish milk sector under threat from Brexit. [Electronic resource]. Retrieved from <https://www.pressreader.com/uk/the-courier-advertiser-perth-and-perthshire-edition/20170307/282282435092239>. (Актуально на 24.03.2017 р.).